

Qui pot guanyar George W. Bush?

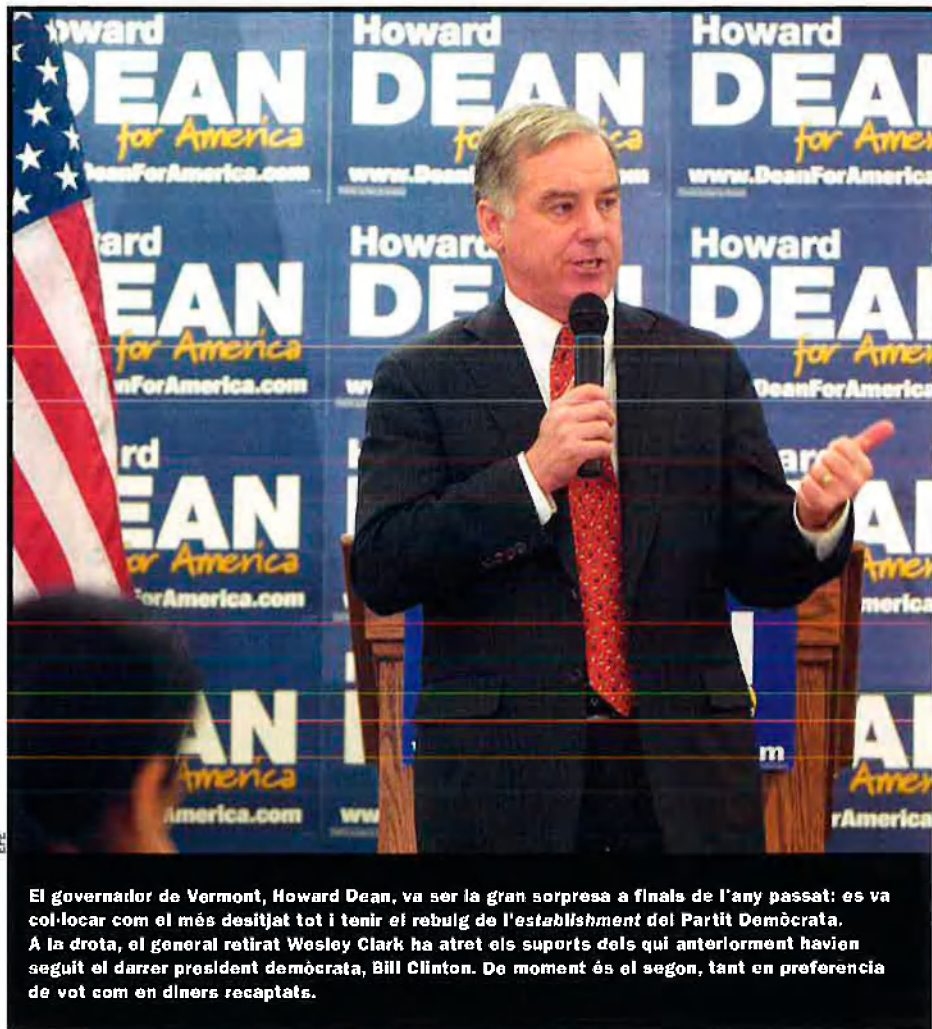

La cursa per intentar reemplaçar George W. Bush com a president dels Estats Units ja ha començat. Des de fa dues setmanes i fins al novembre, diversos candidats del Partit Demòcrata s'enfronten per veure qui està més preparat i qui atraurà més votants per desallotjar-lo de la Casa Blanca.

El Partit Demòcrata no té les coses fàcils per a les eleccions a president dels EUA al novembre d'enguany: l'actual president, George W. Bush, es presenta a la reelecció, ha capturat Saddam Hussein, l'economia no va malament, el seu partit controla les dues cambres legislatives, continua tenint bons índexs d'aprovació, i té el temps i els diners (i cap competidor republicà) per fer una gran campanya electoral. Per si fos poc, els demòcrates encara no tenen clar qui ha de liderar aquesta batalla des del seu camp. De fet, l'aparell del partit, bàsicament l'*establishment* de Washington, només té clar que no vol que l'home triat sigui Howard Dean, governador del petit estat de Vermont, al nord-est del país. Una actitud aparentment poc encertada, ja que la majoria d'enquestes dels darrers quatre mesos han situat Dean com el preferit entre els votants demòcrates, tot i que va començar la seva campanya amb baixes expectatives: ni era conegut pel gran públic, ni tenia el favor del partit ni dels mitjans de comunicació, ni governava un estat del sud, i per tant la important comunitat afroamericana li era aliena.

Però per a l'*establishment* demòcrata, Dean és realment una amenaça, ja que no pertany als seus cercles i els ha avisat que la seva vocació no és només fer canvis al país sinó, primer de tot, fer canvis en un partit amb uns líders que no han estat capaços d'enfrontar-se amb Bush. A diferència del centrista Bill Clinton, que, per cert, al principi també va ser rebutjat per l'aparell del partit a Washington, Dean diu que representa "l'ala demòcrata del Partit Demòcrata". Un lema que, juntament amb la seva oposició ferma i primerenca a les polítiques socials de Bush i sobretot a la guerra contra l'Iraq, li ha servit perquè li pengin l'etiqueta d'esquerrà. Una etiqueta que no s'ajusta exactament a la realitat, ja que Dean, com a governador de Vermont, va aplicar polítiques conservadores en matèria fiscal, va seguir els plans del seu antecessor republicà i fins va envoltar-se d'assessors d'aquest partit.

Però tant és, Dean és "l'esquerrà", i a més l'han pintat –primer l'aparell del partit, després els seus rivals demòcrates i els republicans, i també la majoria de

El governador de Vermont, Howard Dean, va ser la gran sorpresa a finals de l'any passat: es va col·locar com el més desitjat tot i tenir el rebulc de l'*establishment* del Partit Demòcrata. A la dreta, el general retirat Wesley Clark ha atret els suports dels qui anteriorment havien seguit el darrer president demòcrata, Bill Clinton. De moment és el segon, tant en preferència de vot com en diners recaptats.

mitjans de comunicació— com una persona rabiüda, i que fa declaracions precipitades i sovint desencertades, una persona que no pot competir amb Bush en temes de seguretat nacional.

Esquerrà i irascible, dues etiquetes que segons els seus detractors el fan l'ideal per patir una derrota descomunal contra Bush, com va passar al senador George McGovern al 1972, el candidat demòcrata que aleshores va aglutinar tot el sentiment antiguerres del Vietnam però que va perdre contra Richard Nixon. Els seus detractors afegeixen que la derrota també podria afectar les oportunitats demòcrates, ja difícils, de reconquerir el Congrés, i podrien consolidar el republicanisme en totes les institucions del país i per molts anys.

Dean, com Reagan. Per contra, hi ha qui, com el professor d'història Jonathan

Zimmerman, de la Universitat de Nova York, considera que Dean s'assembla més a Ronald Reagan, essencialment per les crítiques. Reagan no pertanyia al corrent dominant del partit; més encara, com a governador de Califòrnia havia augmentat els impostos i la despesa pública i havia signat la llei d'avortament més permissiva dels EUA. Però Reagan també va atraure les bases del seu partit i gent de fora, fent un viratge del que havia fet a Califòrnia a una crida per recuperar les essències conservadores del republicanisme. De fet, al juny del 1980 les enquestes deien que el seu rival demòcrata, Jimmy Carter, era el preferit per dos terços d'americans. Però deu mesos després, Reagan el va guanyar amb el 51% dels vots.

Per acabar de fer la comparació, Zimmerman destaca que va ser molt important per a la victòria de Reagan que l'a-

Clark serà l'anti-Dean? L'*establishment* demòcrata, de moment, només troba alè en la història recent: en els darrers cinquanta anys, dels deu precandidats que lideraven les enquestes entre la fi del desembre i el principi de gener de l'any d'eleccions, com Dean ara, només quatre van acabar triats com a candidat demòcrata a la presidència del país (Adlai Stevenson, 1952; John F. Kennedy, 1960; Walter Mondale, 1984; i Al Gore, 2000). De fet, els membres de l'aparell del partit ho tindrien més fàcil si poguessin contraposar a Dean un altre candidat, però "l'anti-Dean" no ha sortit dels altres candidats, tot i els esforços que aquests fan per aconseguir-ho.

Fins al principi d'any només les enquestes assenyalaven qui es podria barallar amb Bush al novembre, però ara que han començat els *caucus* i les primàries (els processos per seleccionar els 2.159 delegats que triaran el candidat demòcrata en la Convenció de Boston del 26 de juliol) es començarà a saber per qui volen apostar realment els demòcrates. De moment, en el *caucus* d'Iowa (45 delegats), del 19 de gener, Dean va quedar tercer, i la sorpresa va ser que el guanyador va ser John Kerry, veterà del Vietnam i del gust de l'*establishment* demòcrata, com també ho és qui quedà segon, l'advocat John Edwards, un dels candidats més ben tractats per la premsa.

La primera lectura dels resultats d'Iowa és que Dean va de baixa, però no té per què ser així. De fet, a les següents primàries, a New Hampshire (22 delegats), el 27 de gener, s'hi presenten tots els precandidats, dos més que a Iowa. Per tant, la disputa per fer-se amb l'etiqueta de "l'anti-Dean-que-sí-que-pot-guanyar-Bush" serà més aferrissada.

Un dels dos precandidats que no es van presentar a Iowa (per qüestions d'aprofitar els recursos només allà on poden ser més rendibles) i sí que ho han fet a New Hampshire és l'exgeneral Wesley Clark, el segon en les llistes d'intenció de vot dels demòcrates i en la llista del candidat que més diners ha recaptat. Clark té un perfil fort en política exterior i defensa (com Kerry o l'altre absent d'Iowa, Joseph Lieberman), els elements que li manquen a Dean i que poden ser importants si la postguerra a l'Iraq es manté

bril del 1980 l'operació per salvar uns hostatges nord-americans retinguts a l'Iraq fos un fracàs, i que, en aquest sentit, "si més i més americans continuen morint a l'Iraq, la candidatura de Dean pot rebre un impuls comparable".

L'aparell demòcrata, però, té un gran problema amb Dean, i és que és el candidat que ha recollit més diners, que ha revolucionat la campanya electoral amb Internet i que ha aconseguit mobilitzar molta gent jove (és a dir, molts nous votants i d'altres que s'havien desencisat dels partits), amb un missatge populista i de retorn a les essències demòcrates. A més, té el suport de l'exvicepresident Al Gore i de l'expresident Jimmy Carter, com també el d'actors i actrius famosos i representants de la comunitat afroamericana com el fill de Jesse Jackson o l'excandidata demòcrata Carol Moseley Braun. També li donen suport

dos dels principals sindicats del sector serveis i dels funcionaris, els anomenats *white collar*. Molts dels seus seguidors creuen que pot acabar la feina que va començar Clinton entre els demòcrates.

Com explica el periodista Michael Tomasky, Clinton es va presentar l'any 1988 en un partit desfet, que havia perdut tres presidencials seguides. Però el va refer ideològicament i va recuperar la confiança dels grans donants de diners. Per contra, no va aconseguir que els demòcrates de tota la vida sentissin que els seus valors estaven ben representats, fins i tot quan va guanyar la presidència. Només van reaccionar i es van posar al costat del líder amb l'afer Lewinsky, i més per defensar la legitimitat del president que no pas l'home. En paraules de Tomasky, "Clinton va reconstruir la superestructura. Dean està reconstruint la base".

Set candidats i algunes diferències

WESLEY CLARK

(Little Rock, Arkansas, 23/12/1944)

—Religió: De pare jueu però educat com a baptista, després convertit al catolicisme i ara presbiterià.

—Família: Casat i

amb un fill.

—Servei militar: Va servir al Vietnam (1969-70), on va ser molt condecorat.

—Feina: General. Comandant suprem de l'OTAN (1997-2000).

—Anecdotari: El seu lema és: "Sóc un líder, no un polític." Li dona suport el cineasta Michael Moore.

Fets polítics destacats:

—Va ajudar a negociar els acords de Dayton el 1995 i va comandar les forces de l'OTAN que van atacar Sèrbia en el conflicte amb Kosovo.

Què vol:

—Inicialment estava d'acord amb la guerra de l'Iraq, però després s'hi oposà argumentant que Saddam no era una amenaça imminent. Vol augmentar l'exèrcit.

—Vol aturar les retallades d'impostos de Bush als més rics.

—Vol cobertura sanitària per a tots els nens.

—Dóna suport al dret d'avortament.

—Dóna suport a les unions civils, però no als casaments del mateix sexe.

—Partidari del control en les armes d'assalt.

HOWARD DEAN

(Nova York, 17/11/1948)

—Religió: Congregacionista, però la seva dona i els seus dos fills són jueus.

—Família: Casat i amb un fill i una filla.

—Servei militar: No

el va fer. Va ser cridat a files per a la guerra del Vietnam, però va ser declarat no apte per un problema físic.

—Feina: Ha estat professor de secundària, corredor de borsa i metge.

—Anecdotari: No tenen televisió per cable i la seva dona diu que "com menys televisió, millor". No fuma ni beu alcohol ni cafè.

L'han titllat de ser el candidat demòcrata més laic. L'àvia de George W. Bush va ser dama d'honor en el casament de l'àvia de Dean. Li donen suport el milionari George Soros, els actors Martin Sheen, Warren Beatty, Annette Bening, i l'exvicepresident Al Gore, l'excandidat a president demòcrata l'any 2000 Bill Bradley, l'excandidat a president demòcrata l'any 2004 Carol Moseley Braun, i el fill del líder afroamericà Jesse Jackson.

Fets polítics destacats:

—Governador de Vermont (1991-2002), on va equilibrar el pressupost cada any i va legislar que les parelles gais tinguessin un estatus equivalent al casament.

Què vol:

—S'oposa a la guerra contra l'Iraq i voldria treure les tropes quan l'Iraq estigui estabilitzat i reprendre el multilateralisme.

—Vol retirar totes les retallades d'impostos de Bush i usar els diners per a cobertura sanitària, inclosos tots els nens, els adults fins a 25 anys i la població amb sous més baixos.

—Vol renegociar l'ALCA (Àrea de Lliure Comerç de les Amèriques) i incloure en l'Organització Mundial del Comerç temes com els drets laborals o la protecció del medi.

—S'ha mostrat obertament crític amb l'USA Patriot Act, les mesures antiterroristes de Bush.

—Dóna suport a les unions civils, però no als casaments d'homosexuals, i diu que cada estat hauria de decidir les pròpies normes sobre això.

—Dóna suport al dret d'avortament.

—Diu que el control d'armes s'hauria de deixar en mans de cada estat; de fet, va rebre diverses vegades el suport de l'Associació Nacional del Rifle quan era governador. Amb tot, dóna suport a algunes mesures federals de control d'armes, sobretot les d'assalt.

JOHN EDWARDS

(Robbins, Carolina del Nord, 10/6/1953)

—Religió: Metodista.

—Família: Casat i amb tres fills.

—Servei militar: No el va fer.

—Feina: Advocat.

—Anecdotari: Ha

completat cinc maratons. Una de les frases que més repeteix és: "Espero que encara visquem en un país que pot creure que el fill d'un treballador d'un taller de tèxtil [com ell] pot guanyar el fill d'un president."

Fets polítics destacats:

—Fou un dels tres demòcrates que van representar Clinton en el judici per l'impeachment.

—Coautor de la declaració dels Drets dels Pacients.

—Va donar suport a la resolució per atacar l'Iraq però va pressionar per una postguerra en què els EUA compartissin ràpidament l'autoritat amb l'ONU.

—Va votar a favor de l'USA Patriot Act.

Què vol:

—Destinar 3 bilions de dòlars a un programa educatiu que signifiqui escola secundària gratuïta per qualsevol que treballi 10 hores la setmana. Ho pagaria amb el resultat d'aturar les retallades d'impostos de Bush als més rics i reduint el funcionariat federal.

—Vol refer la despesa en sanitat i garantir-ne la cobertura per a tots els infants.

—Dóna suport al dret d'avortament.

—Prefereix que cada estat decideixi sobre els casaments d'homosexuals.

—Partidari de controlar les armes d'assalt.

JOHN KERRY

(Boston, 11/12/1943)

—Religió: Catòlic.

—Família: Casat, amb dues filles i tres fillastres.

—Servei militar: Va servir a Vietnam com a lloctinent de mari-

na, amb condecoracions, tot i que considerava que era un excés d'intervencionisme.

—Anecdotari: Descendent de la família Forbes. La seva dona és vídua de l'hereu de l'imperi de les salses Heinz. D'adolescent tocava el baix amb el grup The Electras. És el membre més ric del Congrés (bàsicament gràcies a la fortuna de la seva dona); amb tot, ha hipotecat la casa per pagar la campanya. Li donen suport el clan Kennedy, l'alcalde de Boston i l'expresident Gary Hart.

Fets polítics destacats:

—Va treballar per la campanya al Senat d'Edward Kennedy el 1962.

—Coordinador nacional de Veterans del Vietnam contra la Guerra (1969-71).
—Vicegovernador amb Michael Dukakis (1983-85).
—Senador per Massachusetts des del 1985.
—Un dels primers a introduir al Senat una llei per prohibir la discriminació laboral basada en l'orientació sexual.
—Va encapçalar les investigacions en l'afer Iran-Contra.

Què vol:

—Va donar suport a la guerra contra l'Iraq, però en va criticar les justificacions de Bush.
—Vol eliminar les retallades d'impostos de Bush als més rics.
—Vol reduir els preus dels fàrmacs i que es puguin comprar al Canadà.
—Vol ampliar l'exèrcit i un control més estricte a la frontera amb Mèxic.
—Partidari del dret a l'avortament.
—És contrari als casaments d'homosexuals, però considera que aquestes parelles han de tenir els mateixos drets.
—Proposa controls d'armes per als nens.

DENNIS KUCINICH

(Cleveland, Ohio, 8/10/1946)

—Religió: Catòlic.
—Família: S'ha divorciat dues vegades i té una filla del segon matrimoni.
—Servei militar: No l'ha fet, va ser declarat

no apte per anar al Vietnam per un problema mèdic.

—Anecdota: La seva cançó preferida és "Imagine", de John Lennon.

—Li donen suport els músics Willie Nelson, Ani di Franco, Pete Seeger i Bonnie Raitt, l'actriu Shirley MacLaine i l'excandidat dels Verds a la presidència Ralph Nader.

—Feina: Periodista de premsa i televisió i professor universitari.

Fets polítics destacats:

—Regidor de Cleveland (1969-1975).
—Alcalde de Cleveland (1977-79), amb 31 anys va ser l'alcalde més jove d'una gran ciutat americana.
—Membre del Senat d'Ohio (1994-96).
—Membre de la Cambra de Representants des de 1996.
—President del Caucus Progressista del Congrés.

Què vol:

—Ferm contrari de la guerra amb l'Iraq, vol que els soldats siguin reemplaçats per cascos blaus i que l'ONU coordini la reconstrucció de l'Iraq.
—Molt crític amb l'USA Patriot Act.
—Aturar les retallades d'impostos de Bush.
—Cancel·lar l'ALCA i retirar-se de l'OMC.
—Limitar els preus dels fàrmacs i impulsar la cobertura sanitària per a tothom.
—Retallada del 15% en la despesa de Defensa, és contrari a l'escut antimíssils i vol crear un "Departament de la Pau".
—Educació gratuïta per a tots els infants.
—Signar el Tractat de Kyoto sobre el canvi climàtic.
—Recompondre la Sanitat en un únic programa d'assegurança nacional anomenat "Medicare for All".
—Que els EUA abandonin l'ALCA i l'OMC.
—Dóna suport als casaments d'homosexuals i al dret d'avortament.
—Dóna suport als controls d'armes estrictes.

JOSEPH LIEBERMAN

(Stamford, Connecticut, 24/2/1942)

—Religió: Jueu ortodox.
—Família: Casat dues vegades, amb un fill i una filla del primer matrimoni i una filla del segon.

Té un fillastre i tres nétes.

—Servei militar: No l'ha fet. Va aconseguir pròrrogues estudiantils durant la guerra del Vietnam.

—Anecdota: El seu llibre preferit és la Bíblia. Voldria jutjar Saddam Hussein als EUA perquè, diu, s'assegurarien que el podien condemnar a mort. De fet, ja reclamava que acabessin amb el dictador iraquí abans que Bush arribés a la presidència.

Fets polítics destacats:

—Senador de Connecticut (1971-1981).
—Fiscal general de Connecticut (1982-1988).
—Vicepresidenciable demòcrata l'any 2000 (primer jueu en aquesta posició en la història dels EUA).
—Senador dels EUA des del 1988.
—Va donar suport a la guerra contra l'Iraq.
—Va votar l'USA Patriot Act.

Què vol:

—Una nova inversió de com a mínim 16 bilions de dòlars en defensa interior.

—Defensa l'escut antimíssils.
—Acusa Bush de no ser prou dur amb l'Iran i Corea del Nord.
—Vol eliminar les retallades d'impostos als més rics.
—Vol eliminar la dependència dels EUA de petroli estranger en vint anys.
—Accelerar el desenvolupament dels fàrmacs genèrics.
—Cobertura sanitària per a tots els infants.
—Partidari del dret d'avortament.
—Contrari als casaments d'homosexuals.
—No dóna suport a les unions civils, però tampoc hi vota en contra, i diu que cada estat ha de decidir.

AL SHARPTON

(Brooklyn, Nova York, 3/10/1954)

—Religió: Pentecostal.
—Família: Casat i amb dues filles.
—Servei militar: No el va fer. De fet, no va fer els divuit anys

fins al 1972.

—Feina: Pastor des del 1964 i activista pels drets civils.

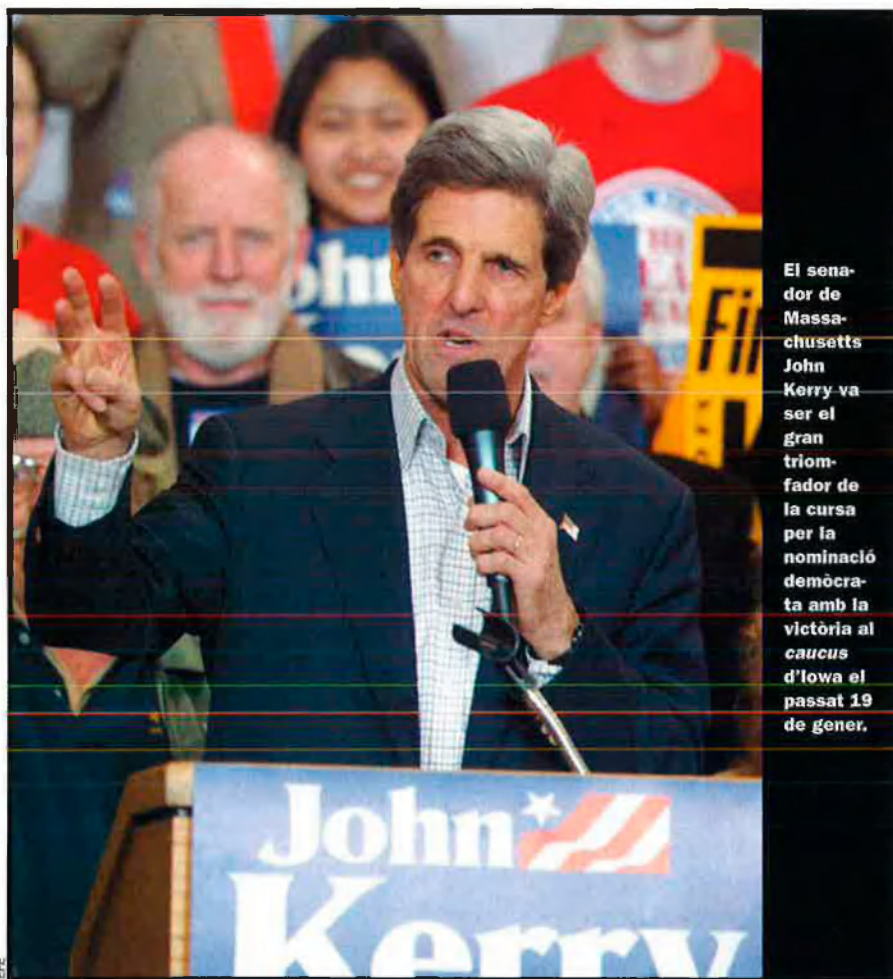
—Anecdota: La seva dona, Kathy Lee Jordan, fou corista de James Brown. Els seus referents polítics i personals són Jesse Jackson i James Brown.

Fets polítics:

—Va fundar el grup de drets civils National Action Network, el 1991.
—Candidat al Senat dels EUA (1992 i 1994) i candidat a alcalde de Nova York (1997).

Què vol:

—Una esmena constitucional que declari l'educació, la sanitat i el dret de vot com a drets humans bàsics.
—Assegurar que els prop de 600.000 ciutadans de Washington DC que no poden votar ho puguin fer.
—Contrari a les retallades d'impostos de Bush.
—S'oposa a la guerra amb l'Iraq i a la doctrina d'atac preventiu.
—Contrari a l'ALCA.
—S'oposa a l'USA Patriot Act.
—Dóna suport a la legalització de casaments entre homosexuals.
—Contrari a l'avortament, però partidari del dret d'escollir de la dona.
—Vol més controls d'armes.

El senador de Massachusetts John Kerry va ser el gran triomfador de la cursa per la nominació demòcrata amb la victòria al caucus d'Iowa el passat 19 de gener.

com a tema de la campanya electoral. És per això que s'ha especulat diverses vegades amb la possibilitat que la cursa per la nominació acabi amb Dean com a presidenciable i Clark com a vicepresidenciable, o al revés. De fet, i mal que li pesi a l'aparell del partit, Dean ha aconseguit generar un efecte d'entusiasme i mobilització en un exèrcit de petits donants via Internet que no es pot deixar perdre, i més en un moment de tanta debilitat respecte el Partit Republicà.

La família Clinton encara no s'ha pronunciat a favor de cap candidat, però sí que es pot dir que els seus seguidors es decanten pel general, i el mateix Clark s'ha mostrat seguidor de les idees centristes de Clinton en política econòmica i en política exterior. Si Clark té suport clintonià, Kerry, la sorpresa a Iowa, té darrere el clan Kennedy. Qui no té aquest tipus de suports és el precandidat Joe Lieberman, que, per no tenir, no té ni el suport d'Al Gore, amb qui es va presentar

com a vicepresident per accedir a la Casa Blanca en les eleccions del 2000.

A més de Clark i Kerry, un altre aspirant amb possibilitats és John Edwards, que va quedar segon a Iowa després d'una campanya que pretenia ser, sobretot, positiva i sense caure en atacs als altres candidats. L'avantatge d'Edwards respecte la majoria dels altres candidats és que prové del sud i que, per tant, pot tenir un ganxo electoral en aquests estats del país que l'any 2000 van votar republicà. En aquest aspecte, cal dir que també Clark és del sud i militar, i per això ja té molts punts guanyats.

Els altres dos candidats a la nominació són Dennis Kucinich i Al Sharpton, tots dos amb poques possibilitats de ser escollits, però amb capacitat suficient per mantenir-se fins al final sense haver de gastar grans fortunes. Kucinich és el més esquerrà. És a ell a qui donen suport els artistes més reivindicatius i tot el sector que al 2000 va donar suport al candidat

del Partit Verd Ralph Nader, el qual enguany no es presentarà als comicis del novembre. Per la seva banda, Sharpton vol ser la veu dels afroamericans, però sense el prestigi d'altres líders d'aquest sector de la població, com ara Jesse Jackson.

I Hillary? On veritablement es veurà quin pes tenen els diversos candidats serà en l'anomenat "minidimarts", el 3 de febrer, en què es triaran 269 delegats representants de set estats, la majoria al sud i, per tant, *a priori* idonis per a Clark i per a Edwards. Fins a la Convenció Nacional Demòcrata, al juliol, encara hi haurà altres primàries i caucus, però la pràctica confirmació del candidat serà després de saber-se els resultats de les primàries del "superdimarts", del 2 de març, en què es triaran 1.151 delegats. Al juliol, però, l'aparell del partit encara tindrà capacitat de maniobra, ja que aporta a la Convenció Nacional Demòcrata 715 "superdelegats" que no passen per cap primària sinó que són escollits directament pels mandarins del partit. Aquests "superdelegats" podrien ser la darrera arma contra Dean si aquest arriba fins aquí. De tota manera, si Dean continua políticament viu i mobilitzant tanta gent és poc probable que l'aparell s'atreveixi a fer un gest que podria provocar una guerra civil dins del partit i que, sortís qui sortís, afrontaria les eleccions presidencials al novembre contra Bush amb un llast molt considerable.

Tot plegat hi ha qui s'ho mira amb atenció, però dissimulant. Hillary Clinton, senadora per Nova York, ha sortit diverses vegades en la llista de demòcrates més populars i aptes per enfrontar-se amb Bush, però a finals de l'any passat ja va deixar clar que de moment no es presentarà; de moment, ja que les ganes hi són. La literatura especulativa sobre les possibilitats de la senyora Clinton és abundosa, coincidint en el fet que el 2008 seria la seva darrera oportunitat d'arribar a la Casa Blanca, ja que al 2012 seria vista com a massa gran per afrontar unes presidencials. De moment, tot just comença la primera batalla, tan acarnissada com la que es viurà a la tardor.

Oriol Cortacans